

ФРАЗЕОЛОГИЧНА ЕКВИВАЛЕНТНОСТ (ВЪЗ ОСНОВА НА БЪЛГАРСКИ И ХЪРВАТСКИ ФРАЗЕОЛОГИЗМИ)¹

Ана Васунг

Философски факултет към Университета в Загреб

avasung@ffzg.unizg.hr

Резюме. Като един от ключовите въпроси на контрастивната фразеология възниква въпросът за еквивалентността, т.е. съпадението на фразеологизми в два или повече езика. Настоящият текст разработва вече съществуващи типологии на междуезикова фразеологична еквивалентност въз основа на български и хърватски фразеологизми. Дефинират се структурно-семантичните еквиваленти, частично структурните еквиваленти със съпадаща семантика, семантичните еквиваленти, а също така и нулевата еквивалентност. Критериите за определяне на вида на еквивалентността са: структурни, семантични, мотивационни (фонов аспект, образност), стилистични и критерии за употреба (ограничение на употребата).

Ключови думи: *фразеологизми; еквивалентност; български език; хърватски език; фразеология*

1. Въпросът за еквивалентността

Във фокуса на всяко едно сравнително изследване между два или повече езика е определянето на еквивалентността, т.е. еднозначността на елементите от две или повече езикови системи. Теориите за еквивалентността възникват в рамките на контрастивната лингвистика и първите опити за дефиниране са вдъхновени от структурализма (Pavlović 2015: 31). Терминът еквивалентност в рамките на структурализма се отнася преди всичко до връзката на конгруентност между два различни, но свързани аспекта на езиковия знак, означаващото и означаемото, а оттам и до създаването на значение.

Еквивалентността се очертава като ключов въпрос на теорията на превода, но и като доминираща парадигма в развитието на преводознанието през 60-те и 70-те години на ХХ век (Pavlović 2015: 31).

В настоящото изследване не подхождаме към еквивалентността от гледна точка на превода, но това не означава, че представените изводи и класификации не могат да бъдат приложени в преводознанието и в самия превод.

В текста ще се съсредоточим върху фразеологичната еквивалентност, която е отправна точка за контрастиране на фразеологизми от различни езици, при което типовете фразеологична еквивалентност се определят основно с оглед на съпадението на израза и значението, а след това на нивото на образността (Čagalj, Svitkova 2014) и на прагматично, стилистично и експресивно ниво.

В хърватската фразеология този въпрос се разглежда по-подробно от Турк и Опашич (Turk, Orašić, 2010), които на базата на сравняване на фразеологизми от хърватски, английски, немски и италиански език установяват четири типа еквивалентност: (1) лексемно съвпадение и съвпадение на фразеологичния фонев аспект, (2) частично съвпадение на компонентите на фразеологизма и фразеологичния фонев аспект, (3) съвпадение на фразеологизмите в някои езици и различие в други езици, (4) несъвпадение на компонентите на фразеологизма и фразеологичния фонев аспект.

Чагал и Свиткова въз основа на сравнението на фразеологизми с ихтионимен компонент в хърватския и словашкия език също представят четири типа еквивалентност: (1) пълна, (2) частична, (3) само семантична и (4) нулева (Čagalj, Svitkova 2014). Малко по-различен подход предлага Барчот, която групира хърватските и немските анималистични фразеологизми във фразеологични двойки:

---

¹ Текстът е част от проекта „Южнославянски езици в употреба: (социо)прагматични анализи“ на Философския факултет към Университета в Загреб.

(1) структурно-семантични двойки, (2) структурно-семантични двойки с допълнително значение само в един от двата езика, (3) структурно-семантични двойки с различен анималистичен компонент, (4) структурно-семантични двойки с различен фонев аспект, (5) структурни двойки с частично семантично припокриване, (6) структурни двойки, които не се припокриват семантично, (7) семантични двойки със един и същ анималистичен компонент и (8) семантични двойки с различен анималистичен компонент (Varčot 2018: 49 – 62).

Разширен модел на еквивалентност, който освен езикови включва културни и прагматични параметри, е представен от Недкова, която модифицира модела на В. Г. Гак, приложен при анализа на библеизмите в руския и френския език (Недкова / Nedkova 2014: 3). Еквивалентността на българските и сръбските фразеологизми със зоонимен компонент се определя от авторката на три нива: на ниво съдържание, на ниво изразяване и на ниво функциониране. С оглед към плана на съдържанието тя прави разлика между еквиваленти, които съвпадат във всички езикови елементи, и аналози, където присъства напълно или частично различен образ. На ниво изразяване разликите могат да бъдат количествени и качествени. Количествените се отнасят до лексико-граматични разлики, които се реализират чрез добавяне или изпускане на думи, докато качествените разлики са в граматическите форми (напр. в единия език даден фразеологичен компонент е в единствено число, а в другия – в множествено число). На функционално ниво Недкова установява разликите между форма и съдържание. По този начин един и същ фразеологизъм в сравняваните езици може да има различно значение или, обратно, едно и също значение може да се изразява от фразеологизми с различен състав. В първия случай става въпрос за пълно структурно съвпадение на различни по значение фразеологизми, т. нар. „фалшиви приятели“ във фразеологията, докато във втория случай става дума за семантична еквивалентност, която ще бъде разглеждана по-нататък в текста.

В настоящото изследване се опитваме да установим критериите и рамките за четирите вида еквивалентност: (1) структурно-семантична еквивалентност; (2) частична структурна еквивалентност при съпадаща семантика; (3) семантична еквивалентност и (4) нулева еквивалентност. За всеки тип еквивалентност са цитирани фразеологизми, събрани от общите и фразеологичните речници на двата езика. Многозначните фразеологизми (които са развили нови значения в един от езиците) и фразеологичните „фалшиви приятели“ остават извън класификацията не защото не съществуват, а защото са по-редки явления в езика като цяло.

Важно е да се отбележи, че макар да са близкородствени езици от южнославянската група, между българския и хърватския език има типологични разлики, които са резултат от аналитизма на българския език, съответно от синтетизма на хърватския. Те се проявяват в използването на предложна конструкция в българския за разлика от родителния падеж в хърватския: *ябълка на раздора* – *jabuka razdora*, след това в каноничната форма на глаголните фразеологизми, които са в инфинитив в хърватски, а в български се записват обикновено в 1 л., ед. ч.: *премина Рубикон* – *prijeći / prelaziti Rubikon*, а също и в наличието на членувани форми на съществителните в българските фразеологизми: *алфата и омегата* – *alfa i omega*.

Освен тези разлики забелязваме и правописни, защото за разлика от хърватския, в българския прилагателните, произлизащи от собствени имена, се пишат с малка буква, когато са част от фразеологизъм, напр. *сизифов труд* – *Sizifov posao*.

Подобни разлики няма да бъдат разглеждани в настоящата класификация.

2. Структурно-семантични еквиваленти

Групата на пълните, или абсолютни, еквиваленти включва фразеологизми, които съвпадат по всички критерии, еквивалентни са по отношение на изразяването и съдържанието, както и на ниво образност. С други думи, фразеологизмите имат едни и същи компоненти, т.е. лексикален състав и граматически характеристики, но имат и една и съща мотивация (фоневият аспект съвпада) и съпадащи стилистични характеристики.

Тази група включва предимно интернационална фразеология, или международна фразеология, която Менац определя като фразеология „навлязла в други езици от различни източници, по различно време и по различни начини и е станала собственост на техните говорещи“ (Менац 2007: 52). Това са фразеологизми, чиито източници могат да бъдат намерени в гръцката митология, Библията,

литературни и други прецедентни текстове от по-широкия европейски културен кръг и в различни области на човешката дейност (наука, музика, театър, спорт и др.). Не можем обаче да определим източника за голям брой такива фразеологизми, тъй като те се основават на някакво универсално знание и опит, а когнитивната лингвистика интерпретира мотивацията им чрез когнитивни механизми, базирани на метафора, сравнение, метонимия, културни модели и т. н.

Примери за структурно-семантични еквиваленти, които произлизат от гръцката митология, са: *ябълка на раздора – jabuka razdora, премина Рубикон – prijeći / prelaziti Rubikon, сизифов труд – Sizifov posao, кутията на Пандора – Pandorina kutija, троянски кон – Trojanski konj* и т. н.

Голям брой еквивалентни фразеологизми намираме и между библеизмите, т.е. фразеологизмите, които директно или индиректно са свързани с Библията: *измивам / измия си ръцете – oprati / prati ruke, забранен плод – zabranjeno voće, неверен Тома – nevjerni Toma, нося кръста си – nositi svoj križ, йерихонска тръба – jerihonska truba* и т. н.

Въз основа на сравнение се образуват сравнителни фразеологизми, много често срещан структурен тип, който може да бъде двусъставна (В + С) или трисъставна структура (А + В + С). Компонентът, който се сравнява, се нарича А-част, а компонентът, с който се сравнява – С-част, докато В-част е сравнителен съюз (Fink-Arsovski 2002: 12). Примери за сравнителни фразеологизми, които са пълни еквиваленти в българския и хърватския език, са: *гладен като куче – gladan kao pas, силен като мечка – jak kao medvjed, живея като бърбек в лой – živjeti kao bubreg u loju, мълча като гроб – šutjeti kao grob, бял като сняг – bijel kao snijeg, като гъски в мъгла – kao guske u magli, студен като камък – hladan kao kamen, хубав (красив) като Аполон – lijep kao Apolon* и т. н.

Фразеологизмите, заети от други езици, могат да влязат в приемащия език в непроменена форма, като чужди изрази. При този вид пряко пренасяне те всъщност са чужди елементи в езиковата система, които могат да бъдат адаптирани към фонетичната система, а в случая с българския език, могат да бъдат адаптирани и към кирилицата. Така например и в двата езика срещаме латинската фраза *nota bene* в оригиналната ѝ форма, докато например италианската *tutti quanti* в българския е адаптирана към азбуката под формата *тутти-кванти* (Бояджиев / Boyadzhiev 2002: 326). Използването на различни графични системи вероятно е и причината за това, че неадаптираните, т.е. непроменените фразеологизми от чужди езици, които използват латиница, са по-често срещани в хърватския, отколкото в българския.

По-голям е броят на фразеологизмите, които са навлезли в двата езика чрез калкиране, т.е. чрез превод. При международните фразеологизми е много трудно да се открият начините, по които те са навлезли в езика получател, където езиците посредници играят ключова роля, тъй като те силно влияят върху облика на заемките. Имайки предвид принадлежността към различни културни кръгове и езикови влияния, предполагаваме, че българският и хърватският език също са имали различни езици посредници, което се отразява в различните форми на онимните компоненти в фразеологизми като *ахилесова пета – Ahilova peta, авгиеви обори – Augijeve (Augijine) štale, Содом и Гомор – Sodoma i Gomora, дамоклев меч – Damoklov mač*.

2.1. Структурно-семантични еквиваленти с незначителни отклонения

В рамките на тази група, като подтип на структурно-семантичната еквивалентност, отделяме фразеологизмите с незначителни отклонения. Първият случай е на инверсия, т.е. обратен словоред на компонентите в българския фразеологизъм в сравнение с хърватския: *зъб за зъб, око за око – oko za oko, зуб за зуб*. Във втория пример ситуацията е малко по-сложна, фразеологизмите *буря в чаша вода* и *bura u čaši vode* може да изглеждат като абсолютни еквиваленти на структурно ниво, но лексемите *буря* и *bura* всъщност са „фалшиви приятели“. *Bura* е ‘силен вятър от североизток, който духа по източното крайбрежие на Адриатическо море, носейки предимно сухо и стабилно време, но понякога, поради своята сила – и значителни затруднения с трафика’, следователно вятър, който е характерен за хърватския климат. На български *буря* е ‘много силен, стихиен вятър, обикн. придружен с дъжд, гръмотевици и светкавици, а понякога със сняг’, което би съответствало на лексемата *oluja* в хърватския. Произходът на фразеологизма се свързва с френския философ и публицист Монтезкьо, който използва изречението *un tempete dans une verre d'eau*, за да опише сложната политическа ситуация в малката република Сан Марино. В оригиналното изречение става дума за буря, тази дума се е запазила в другите европейски езици, но не и в хърватския.

Структурно-семантичните еквиваленти предполагат както принадлежност към едни и същи функционални стилове, така и една и съща стилистична окраска, но това не предполага същата честота на употреба. Те могат да се различават по отношение на пространствената и времева разслоеност. Пример е фразеологизмът *от кол и <от> въже* със значение ‘всякакви хора, всякаква сбирщина (обикн. за обществено вредни хора, нехранимайковци)’, който е много по-широко използван в съвременния език в сравнение с хърватския *<ljudi> s kosa i konopca*. В хърватския език споменатият фразеологизъм е част от пасивния фразеологичен фонд. До това заключение стигнахме, след като проверихме съвременните онлайн корпуси, използвайки инструмента *Sketch Engine*. В българския корпус броят на срещанията е 396, или 0,47 на милион, докато в хърватския корпус е 54, или 0,04 на милион.

Въпреки че посочените отклонения са минимални и не нарушават структурно-семантичното съответствие, при превода те потенциално биха могли да създадат затруднения на прагматично и стилистично ниво.

3. Частично структурни еквиваленти със съвпадаща семантика

Частичните еквиваленти са семантично съвпадащи фразеологизми, които имат еднаква или много подобна образност, т.е. идентична мотивация, но се различават формално в лексикален или структурен план. Отклоненията могат да бъдат по-малки или по-големи, но не нарушават разпознаването на един и същ структурно-семантичен модел на фона на два (или повече) фразеологизма. Използваме *структурно-семантичен модел* в разбирането, въведено от В. М. Мокиенко в книгата *Славянская фразеология* (Мокиенко / Mokienko 1980: 40 – 75), като той също използва и термина *фразеологичен модел*, който свързва структурата, вътрешната форма и значението на фразеологизма. Веселин Вапорджиев нарича моделите „синтактични структури с типизирана семантика“ (Вапорджиев / Vapordzhiev 1981: 83). С помощта на модели той обяснява съществуването на структурно идентични фразеологизми в различни, често и много далечни езици, и вижда причините за тяхното възникване в универсалните езикови закони и общите логически мисловни процеси.

Като примери за фразеологизми, чиито значения са изградени от едни и същи механизми, но с несъвпадащи компоненти на ниво изразяване, можем да посочим: *с един куриум два заека – jednim udarcem dvije mihe, като дупе и гащи сме – biti kao prst i nokat, biti kao lonac i poklopac, отива като на свинче звънче* някому нещо – *pristaje (stoji) kao krmači sedlo komu što*.

Отбелязваме по-ниска степен на несъответствие в лексикалния състав във фразеологизмите, при които различен фразеологичен компонент е синоним или лексема от същото семантично поле или асоциативна последователност, напр. *потича/потече (тече) <като> <но> мед и масло – teče med i mlijeko <gdje>, космат като горила – dlakav kao majmun, на широка нога – živjeti na visokoj (velikoj) nozi, блед като платно – blijed kao krpa*. В тези примери също така са очевидни и структурни различия в несъответствието на незадължителните съставки или обхвата на фразеологизма. Съществуват и фразеологизми, които имат еднаква мотивация, но тя е лексикализирана по различен начин, което прави фразеологизмите категориално различни: *лебедова шия – vrat kao u labuda, като котарак през февруари – zaljubljen kao <februarski> mačak*.

4. Семантични еквиваленти

Семантичните еквиваленти са тези фразеологични двойки, които съвпадат по значение (или значения в случай на многозначни фразеологизми). Разликата е на ниво изразяване и на ниво мотивация, а също така е възможна и на стилистично ниво и ниво на разпространение (което се отнася до пространственото и времевото разслояване). За разлика от предишните видове еквивалентност семантичните еквиваленти са отворена група от езикови единици, което означава, че могат да съществуват неограничен брой семантични еквиваленти на фразеологизъм от една езикова система в друга. От гледна точка на науката за превода семантичните еквиваленти могат да бъдат повече или по-малко успешни като преводни еквиваленти. В този смисъл по-добрите решения за превод са тези семантични еквиваленти, които са по-близки по отношение на стилистични характеристики

и пространствено и времево разпределение, т. е. тези, които постигат същия ефект в целевия език, както и в изходния².

Така например българският фразеологизъм *дим да ме няма* със значение ‘побягвам стремително, изчезвам бързо и без всякаква следа’ принадлежи към разговорния стил и е често срещан в българския език, а семантичният еквивалент в хърватския език би бил *uhvatiti maglu*, защото съвпада във всички споменати аспекти.

В тази група включваме национално специфични фразеологизми с компоненти, за които не намираме еквивалентна лексема в другата езикова система. Това са лексеми, които описват културни понятия, специфични за определена култура или по-широк културен кръг и които в етнолингвистичните и лингвокултурни изследвания се наричат *културеми* или *лингвокултуреми*. Това са лични имена, топоними, хидроними и други подобни компоненти, които са част от хърватския, съответно българския национален бит и исторически опит (Vasung 2015: 82).

Например българският фразеологизъм *за Карлуково*³ *съм* със значение ‘за лудницата съм (е)’ на хърватски би имал за семантичен еквивалент фразеологизма *biti za Vrapče*⁴. Освен че съвпадат на смислово ниво, тези фразеологизми съвпадат и на стилистично ниво, защото принадлежат към разговорния език. Те обаче постигат допълнителна експресивност с националния си колорит. Трябва да се има предвид, че при евентуален литературен превод от български на хърватски език този семантичен еквивалент може да не е най-добрият избор, тъй като хърватският топоним *Vrapče*, използван по отношение на българската действителност, само би объркал читателя. Като семантични еквиваленти можем да посочим и *najesti se ludih gljiva, skrenuti s uma, puknuti kao kokica* и т.н.

5. Нулева еквивалентност

Под този тип еквивалентност Чагал и Свиткова имат предвид нееквивалентни фразеологизми, за които не може да се намери аналог във фразеологичния фонд на сравняемия език (Čagalj, Svitkova 2014: 4). Те могат, но не е задължително да бъдат културно специфични. От преводаческа гледна точка за такива фразеологизми адекватното решение е нефразеологичният превод под формата на еднословни единици с конотативен и експресивен характер, парафрази, свободни съчетания на думи, а също така е възможно тяхното пропускане и др. (Vidović Bolt 2019). Тук ще отбележим някои български фразеологизми, за които не намерихме подходящ преводен еквивалент на хърватски: *хващам / хвана балкана* ‘избягвам в планината и ставам хайдутин или партизанин’, *на патерица (патерици)* ‘на другия ден непосредствено след имения ден на някого’, *глупости на търкалетата* ‘пълни глупости’, както и хърватските: *pod mus* ‘по задължение, под принуда, насила’, *dobiti pakrački dekret* ‘да бъде уволнен, трябва да напусна определено място’.

Трябва да се има предвид потенциалното съществуване на семантични еквиваленти в нестандартните разновидности, но употребата на такъв вид фразеологизми при превод не е най-доброто решение поради различията на стилистично ниво, а и подобни фразеологизми са известни на по-малка група говорещи, тоест разпространени са на по-малка територия.

6. Заключение

За да се определят видовете еквивалентност между фразеологизмите на два (или повече) езика, са необходими редица критерии: структурни, семантични, мотивационни, които включват експе-

---

² Това е еквивалентност, която Юджийн Найда нарича динамична. Той прави разлика между формална и динамична еквивалентност. При формалната еквивалентност фокусът е върху самото съобщение, както във формален, така и в съдържателен план, докато динамичната еквивалентност се основава на принципа на еквивалентния ефект, тя изисква отношенията между приемника на съобщението и самото съобщение да бъдат в основата си същите, каквито са отношенията на тези компоненти в оригиналния език. Целта на динамичната еквивалентност е да се намери най-близкият естествен еквивалент на оригиналното езиково съобщение (Pavlović 2009: 45).

³ Карлуково е населено място на 80 км от София, където се намира психиатрична болница.

⁴ Вrapче е квартал на Загреб, където се намира психиатрична болница.

сивността на фразеологизма, както и стилистични и функционални, които засягат ограничеността при употреба. В изследването следвахме посочените критерии и представихме четири типа междуетикови фразеологични еквиваленти: структурно-семантични еквиваленти, частично структурни еквиваленти със съвпадаща семантика, семантични еквиваленти, както и нулева еквивалентност. Въз основа на представените типологии се вижда, че съществуват разлики, които са обусловени от естеството на самия език (например аналитизма на българския език спрямо синтетизма на хърватския), различните правописни традиции, както и екстралингвистичното съдържание (във фразеологизмите, които като компонент имат елемент на култура). Наличието на такива разлики потвърждава тезата на Юджийн Найда, че не съществуват идеални еквиваленти, защото „няма два напълно идентични езика“ и при превода трябва да се опитаме да намерим „най-близкия възможен еквивалент“ (Pavlović 2009: 45).

При определяне на степента, съответно вида на еквивалентността, освен (не)съвпаденията в плана на изразяване, могат да се отбележат (не)съвпаденията в плана на функциониране и в смисъл на ареално (принадлежност към диалект), функционално (принадлежност към стил), та дори и времево разслояване на фразеологизми (архаични фразеологизми). Асиметрията може да се определи и в промените в значението или в многозначността на даден фразеологизъм по отношение на еквивалентен фразеологизъм на друг език, та дори и в напълно различно значение на структурен еквивалент (т. нар. „фалшиви приятели“), но такива случаи са по-редки.

Цитирана литература

- Бояджиев 2002: Бояджиев, Т. *Българска лексикология*. София: Издателска къща „Анубис“. (Boyadzhiev 2002: Boyadzhiev, T. *Bulgarska leksikologiya*. Sofia: Izdatelska kushta „Anibus“.)
- Вапорджиев 1981: Вапорджиев, В. За някои случаи на структурно моделиране във фразеологията на българския език. – *Език и литература*, № 3, с. 83 – 90. (Vapordzhiev 1981: Vapordzhiev, V. Za nyakoi slucaj na strukturno modelirane vuv frazeologiyata na bulgarskiya ezik. – *Ezik i literatura*, № 3, pp. 83 – 90.)
- Мокиенко 1980: Мокиенко, Валерий М. *Славянская фразеология*. Москва: Издательство „Высшая школа“. (Mokienko 1980: Mokienko, Valerij M. *Slavjanskaja frazeologija*. Moskva: Izdatel'stvo „Vysshaja shkola“.)
- Недкова 2014: Недкова, Е. Лингвистични, културологични и прагматични параметри на съпоставителното изследване на български и сръбски анималистични фразеологизми – В: Vidović Bolt, I. (Ed.). *Životinje u frazeološkom ruhu*. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, pp. 1 – 15. (Nedkova 2014: Nedkova, E. Lingvistični, kulturologični i pragmatični parametri na sapostavitelnoto izsledvane na bulgarski i srbski animalistični frazeologizmi. – In: Vidović Bolt, I. (Ed.). *Životinje u frazeološkom ruhu*. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, pp. 1 – 15.)
- Barčot 2018: Barčot, B. Njemačko-hrvatske animalističke frazeološke veze iz translatološke perspektive – In: Stolac, D. (Ed.). *Od fonologije do leksikologije. Zbornik u čast Mariji Turk*. Rijeka: Izdavački centar Rijeka, pp. 49 – 62.
- Čagalj, Svitková 2014: Čagalj I., M. Svitkova. *Tipologija frazeološke ekvivalencije na primjeru hrvatskih i slovačkih frazema s ihtionimskom sastavnicom* – In: Vidović Bolt, I. (Ed.). *Životinje u frazeološkom ruhu*. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, pp. 1 – 15.
- Fink-Arsovski 2002: Fink-Arsovski, Ž. *Poredbena frazeologija: pogled izvana i iznutra*. Zagreb: FF press.
- Menac 2007: Menac, A. *Hrvatska frazeologija*. Zagreb: Knjigra.
- Pavlović 2015: Pavlović, N. *Uvod u teorije prevođenja*. Zagreb: Leykam International.
- Turk, Opašić 2010: Turk, M., M. Opašić. Kulturno-povijesni kontekst kalkiranja u hrvatskome jeziku. – *Kroatologija*, vol. 1, pp. 300 – 316.
- Vasung 2015: Vasung, A. Kulturem kao sastavnica bugarskih i hrvatskih frazema. – In: Cholakova, Zh. (Ed.) *Research Papers. Paisii Hilendarski University of Plovdiv – Bulgaria*, vol. 53, book 1, part C, pp. 80 – 85.
- Vidović Bolt 2019: Vidović Bolt, I. Frazemi – prevoditeljski kamen spoticanja – In: Macan, Ž. (Ed.). *Frazeologija, učenje i poučavanje. Zbornik radova s Međunarodne znanstvene konferencije održane od 19. do 21. travnja 2018. godine u Rijeci*. Rijeka: Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, pp. 345 – 360.

PHRASEOLOGICAL EQUIVALENCE
(BASED ON BULGARIAN AND CROATIAN IDIOMS)

Ana Vasung

Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb

avasung@ffzg.unizg.hr

Abstract. As one of the key questions of contrastive phraseology, the question of equivalence arises, i.e. the coincidence of idioms in two or more languages. The present text develops already existing typologies of cross-linguistic phraseological equivalence on the basis of Bulgarian and Croatian phraseology. Structural-semantic equivalences, partially structural equivalences with matching semantics, semantic equivalences, and also null equivalence are defined. The criteria for determining the type of equivalence are: structural, semantic, motivational (background aspect), stylistic and use criteria.

Keywords: *phraseology; equivalence; Bulgarian language; Croatian language; idioms*

Ana Vasung
Faculty of Humanities and Social Sciences
University of Zagreb
Ivana Lucica 3
10 000 Zagreb
<https://doi.org/10.7546/ConfIBL2024.34>